

Zuri-beltzean

INAKI SEGUROLA

FLUORDUN naraxkeria kimiko zuri hori, ahora sartzen ikasi baino lehen, egur-ikatzaz zuritzen zituzten hortzak gure aurrekoek. Ikatzak zuria bezten du eta beltza zuritzen, asmoz eta jakitez, eta hargatik esan liteke bere baitan daramala ikatzak munduaren misteriozko lege zuri-beltza. Ez da mirestekoa, beraz, sasoi bateko haur bihurri deabruzko guztiak Erregeek huraxe ekartzeko irrikitzen egotea: zuritu gabeko misterio gordinari esker hobeia eman izan dio beti tontotu gabeko umeak. (Beldur naiz, halere, gure Olentzero bergizarteratu, eta ikazkintzan (!) aritzen zeneko baso beltzetik sugerik gabeko paradisu zurira erbesterratu zutenetik, beldur naiz, diot, ikatzarekikoak ez ote diren egin xamartuak.)

Baina esatera natorrena da, misterioarekin ala gabe, edozein bihotz garbiri atzeraka latza ematen diola erregalien hartu-eman zuri zikin-estali horretan eskuak beztu beharrak. Beltza da eman nahi eta eman ezina: zer da, izan ere, ematea?, emate hutsa, ordainik batere espero ez duen emate itsu arrazoingabea? Izan ote liteke horrelakorik, hartuak emana zor eta emanak hartua hartzeko duenaz geroztik? Eroen artean bai beharbada? Nekez haieten ere; emanak emate hutsak kanpoko esanahi bat behar du izan baitezpada gure munduan, eta aukera bakan batzuetara dago hertsiki kondentatua: karitatea edo solidaritza erakustea ez bada, erregaliak egitea da.

Inbertsio mikroekonomikoa da erregalia, marketing sentimentala. Itsu-itsuan ez zion gure aitak amari gona gorria ekarri: erregali bakoitza, jakina da, honenbeste tiekero/xe-tem-etan dago balioztatua. Erregalia da deklaratzera, gezurrezko ematea, beltza zuria dela esatea: deklaratu gabeko diru eta amodio beltza, deklaratu egin behar dira, eta deklaratuaz batera, zuritu. Ogasunean bezala maitasunean ere.

Inperialismo

TXILLARDEGI

BENJAMIN Cruzek merezimendu bat behintzat badu: ez du bere kultur inperialismoa izkutatzen: «*Dado que mis hijos tienen, que estudiar en catalán, y no pueden hacerlo en castellano, nos marchamos de aquí*».

Benjamin Cruz, bestalde, galiziarra da jatorriz, Ourensekoka; eta orain dela zortzi urte iritsi omen zen Katalunian bere familiarekin. L'Hospitalet de l'Infant izeneko herrian finkatu zen, Tarragona probintzian.

Eta bere seme-alabek katalanez ikasi beharra ezin irents dezake. Hospitalet de l'Infant horretan haurrek eta ikasleek oro, fazismoaren garaian bezala, gaztelaniaz ikasi beharra, arazorik gabe onartuko zuen: «*¿Estamos en España o no?*».

Baina Hospitalet de l'Infanten katalanez ikasi beharra... Gehiegi! «*Hasta aquí hemos llegado. No soporto más esta discriminación anti-democrática. Nos marchamos a Granada, a casa de los padres de mi mujer. Y punto*».

Zehazkiago hitzeginez: Benjamin Cruzek ez du lurraldetasuna onartzen, are zehazkiago: lurraldetasun bakar bat ikusten du begi onez, gaztelaniarena. «*Que solo se pueda estudiar en castellano es normal; pero que solo se pueda estudiar en catalán es aberrante, absurdo e insultante*».

Benjamin Cruzek oso gaizki ikusiko luke Murcian frantses etorkinek frantsesez ikasi ahal izata. Hau bai.

Leitzan edo Amoroan euskaraz ikasi beharra Benjamin Cruzi zer iruditzen zaion galdetu beharrik ez dago: arrunt gaizki.

Benjamin Cruz jaunak Frantziak asmatu duen eredu elebakarra maite du, mundu guztiko fazistak liluratzan dituen.

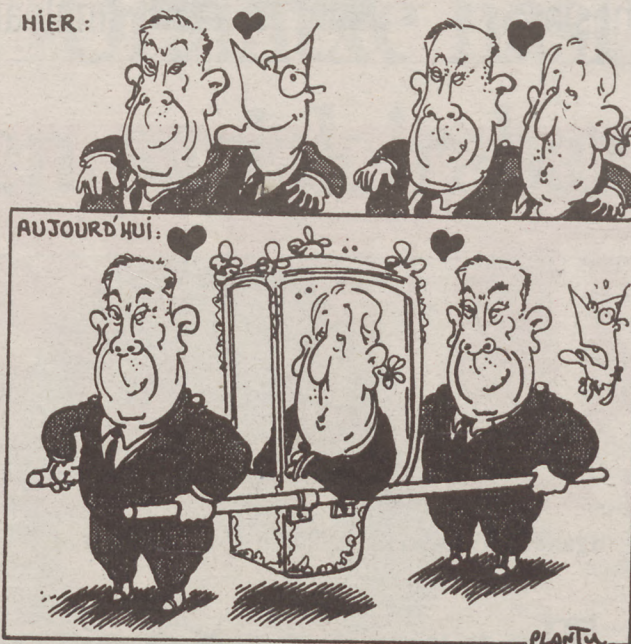
Benjamin Cruz separatismo politikoren apostolu suharra da.

Txetxenia

Eltsinek galdegina zakoten armadako aintzindariari geldi ziztaten delako bonbardamenduak, alde guzietatik alabainan entzuten zituen laidoak. Bainan ez dute obeditu presidentaren manuari. Ez da nehorrentzat segetu bat elgarren artean berexiak eta makur direla armadako aintzindariak, ez baitu gauza horrek fago-ratzen larderia armadan. Dena dela, Eltsinek bildu du gerizako kontseilua eta hunek jakin arazi du behar zirela guduak segitu Txetxeniarrak osoki garraitu artio. Izarian, bainan fermuki dute ihardokitzen Mendebaldeak, xehetasun zenbait galdegiten dazkotela Eltsine presidentari eta oroit arazten behar direla gizonaren zuzenak errespetatu. Griñatuak dira gisa hortan eta hoin bortizki oldartzen baitira Txet-

HIER:

Atzo — Gaur egun

PLANTU / LE MONDE

txeniarreri, eta hortako uzkur daude, ea behar dituztenez ekonomiko tratu batzu izenpetu Errusoein.

EDITORIALA

Ekaitza

Gasteizko Gobernua

Gasteizko Gobernu berria, Gobernu eskuindarra izango da, sozialki erreazionarioa, langile eta sektore herritarren interesak baztertuko dituen, eta, era berean, nazio ikuspegitik errejonalista. Hau ez da euskaldunok eraikuntza nazional, sozial eta kulturalari begira behar dugun Gobernua, azken zortzi urteetan egin duen gauza berbera egingo baitu, baina Earen laguntzaz oraingoan.

JON IDIGORAS

ZUZENDARIARI

Xabier Zubiri institutuko ikasle ohien idatzia

94-XII-30ean Xabier Zubiri Institutuari buruz 'Diario Vasco-n' argitaratutako informazioari dagokionez ikastetxeko ikasle ohi talde batek bertan esandakoari buruz zenbait gauza ditugu esateko, oraingo ikasleek ez daukaten eta guk daukagun askatasun bat erabiliz, institutuko ikasle garaian ere ezin genuena erabili.

Politika institutotik kanpo uzteaz dihardutenean, nola auzalten da irakasle jakin batzuek, zuzendaria barne, beren ideia politikoak ikasleengan ezartzeko ikastorduek erabili izanak? Eta nola urte guzti hauetan zuzendaritzak bereak ez diren gainerako iritzi eta jokaerak eragotzi izana?

Institutuan heziketa 'zabal eta liberal bat' eramane orain arte, zuzendaritzak gogoko ez dituen ideia ezberdinak zentsuratu: ikasleek eginiko aldizkaria, muralak, kultur ekintzak...

Kanporaketei gagozkiola, ez da egia ez dutela inor kanporatu azken 6 urteotan, horretarako notak aitzakiatzat erabili dituzuelarik.

Zuzendaria institutuak duen 'maila ona' egiaztatzeko selektibitateko emaitzetan oinarritzen da, baina zenbat ikasle ez du UBIa iristea edo eta hau gaintzea lortu?

Guzti hau egin ondoren, Eskola Kontseiluan ideia ezberdinetako kide berrien sarre-arekin, beraien monopolioa kolokan ikusi

dute eta honek auzetutako dimisioan eragina izan duela uste dugu.

Azkenik, frogarik egon ezan inor salatu ez daitekeela aldarrikatu beharrean aurkitzen gara, eta arazo guzti hauei konponbidea emateko garaia badela uste dugu.

MIKEL GOÑI ETA XABIER ZUBIRI-KO BESTE 60 IKASLE OHI
Donostia

Araba eta euskara

Euskararen jabe Araban ba al digute izaten utziko? Hala bada, behintzat, bide okerretekin doaz. Nola uler daitezke, bestela, euskarak jasaten dituen erasoak? Azkenetarikoa dugu orain dela gutxi Arabako Foru Aldundiak eman digun ustekabea: euskararentzako diru laguntzaren murrizketa. Erakunde Ofizialak errealtatetik urrun bizi direla pentsatzen duten horietakoa naiz. Ez da, aitzitik, jaiotzez daukadan ustea; erakundeen beraien iharduerak eragindako ondorio logikoa baizik.

Argi dezadan, arestian baieztatutakoa.

Zein da, ene uste apalean (jakina!), egun euskarak Araban duen errealtatea? Dauden datuei gainbegiradaxo bat besterik ez genieke eman beharko, egoera 'arrosa kolorekoa' ez bada ere (nik ere ez dut 'errealtatetik urrun bizi' nahi...), pixkanaka aurrerapauso handiak ari garela ematen konturatzeko.

HPINak (Hizkuntza Politikarako Idazkari-tza Nagusiak) kaleratu berri dituen datuen arabera, Araban bikoiztu egin da euskaldunen

kopurua 10 urtetan: 1981ean 9.693 euskaldun izatetik 1991ean 22.995 izatera pasa gara; orotara, biztalaria guztiaren % 8,6a. Beste 53.581 arabar (% 20) ia euskaldunak dira.

Adinari dagokionean, 5 eta 14 urte bitarteko arabar taldean gertatu da hazkunderik nabarmena: hamar urte horietan euskaraz hitz egiten zuten edade horretakoak % 5etik % 19,5 izatera pasa dira.

Honekin estuki lotuta dagoen beste alde garrantzitsua honako hau da: 1982-83 ikasturtean B (elebiduna) eta D (euskara hutsean) ereduaren matrikulatu zen haur kopurua % 25a suposatzen zuen; 1994-95ean, ordea, % 64a. Proporzioak horrela jarraitzekotan, eskolaurreko ikasle % 90ek B eta D ereduaren egingo ditu ikasketak hamar urte barru.

Baina ez dira haurrak 10 urte hauetan Araban euskaldun kopurua bikoiztearen eragile bakarrak izan. Helduen Euskalduntzeak ezagutu ditu garai honetan, inongo zalantzarik gabe, bere unerik onenak (euskara ikasten ari den kopuruari dagokionez, jakina!).

Hala eta guztiz ere, Arabako biztanleria osoaren aurrean guzti hau huskeria dela esanez, orain arte aipatutakoa suntsitzeko arrazoi zein datuak kaleratzeko aukera eta eskubidea dauzkanik ez da faltako. Norberak askatasun osoz joka dezake nahi duena egiteko; baina norberak jakin ere jakin beharko luke eragin dezakeena neurtzen.

ADOLFO KEREJAZU

Gasteiz

GAIA JARRITA

Zornotzako krosa

Goiz parte hontan hotzak ez digu erasoko leun-leun, hala ere krosak Zornotza aldean bilduko du hainbat lagun afrikarrei aurre egiterik nahiz ta ez dugun gaur egun lehen postuetan euskaldunen bat ikustea espero daigun

INIGO OLABARRI

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDA

Kontseilari Ordezkarria: INAKI URIA

Zuzendaria: MARTXEL OTAMENDI

Zuzendariordea: LUZIAN ETXEHARRETA

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Publizitate: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Egoitza nagusia: Gudariaren etorbidea, z/g / 20140 Andoain
☎ 30 02 22 / Erredakzio faxa: 30 02 55 / Publizitate faxa: 30 07 07

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea
☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo
☎ 410 40 46 / Faxa: 410 37 15

Lapurd / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1/503 Posta
kutxatila, / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11